

Vlaanderen
is landbouw & visserij

DE VLAAMSE LANDBOUWCONJUNCTUUR- INDEX VOORJAAR 2019

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

WWW.VLAANDEREN.BE/LANDBOUW

DE VLAAMSE
LANDBOUW-
CONJUNCTUURINDEX
VOORJAAR 2019

INHOUD

- Samenvatting..... 5
- 1 Landbouwsectoren..... 6
- 2 Tuinbouwsectoren..... 8
- 3 Belemmeringen..... 10
- 4 Investerings..... 11
- 5 Meer informatie..... 12

SAMENVATTING

De conjunctuurindex van de Vlaamse land- en tuinbouw is in het voorjaar van 2019 gestegen van 79 naar 82. Ook in het najaar van 2018 was er al een lichte toename. De landbouwers zijn optimistischer over de toekomstverwachtingen voor de komende zes maanden. Achter deze verbetering gaat een grote variatie schuil: de varkenssector leeft op, vooral door de betere toekomstverwachtingen, en de fruitsector zit in een diep dal.

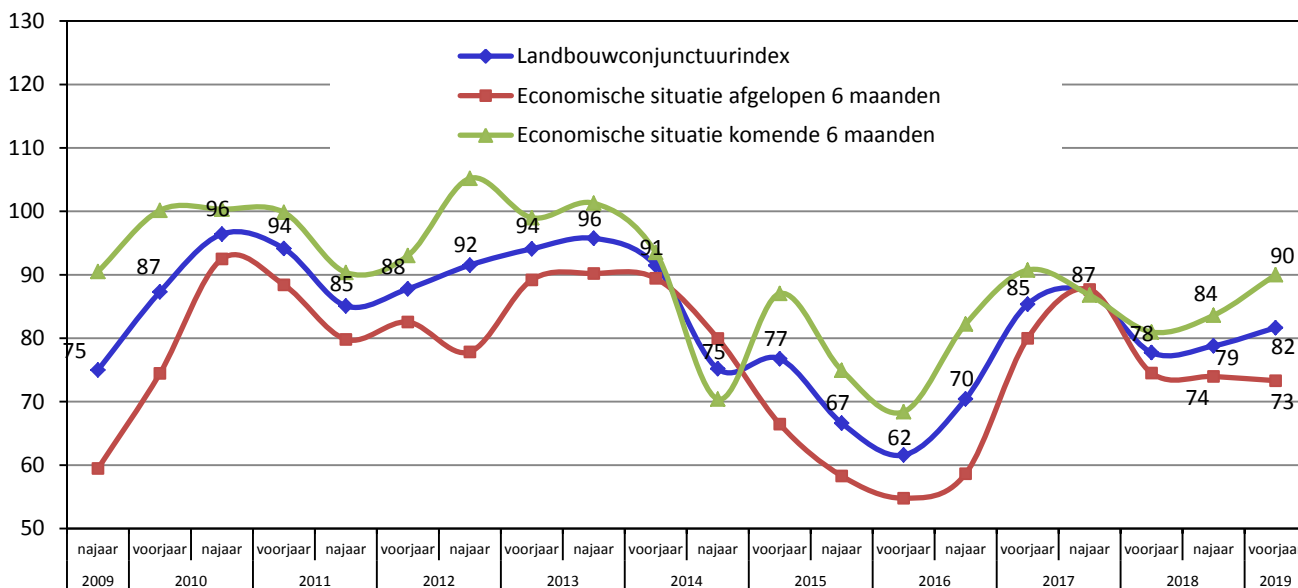
Iets minder landbouwers ondervonden de afgelopen zes maanden belemmeringen. Het aandeel daalt van 85% naar 75%. Die positievere inschatting is voornamelijk te danken aan de betere weersomstandigheden.

De landbouwers blijven voorzichtig, want ze plannen iets minder investeringen. Het aandeel landbouwers die het komende jaar investeringen plannen, daalt van 37% naar 33%.

De conjunctuurindex geeft het gevoel van de landbouwers weer: hoe beschouwen ze de afgelopen periode en wat verwachten ze van de toekomstige periode? De index kan gaan van 0 (alle landbouwers zeer negatief) tot 200 (alle landbouwers zeer positief). Dit gevoel van de landbouwers kaderen we in het rapport op basis van de marktsituatie.

De resultaten zijn gebaseerd op een extrapolatie van 454 antwoorden. De enquête is afgenomen in maart 2019.

Figuur 1: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex

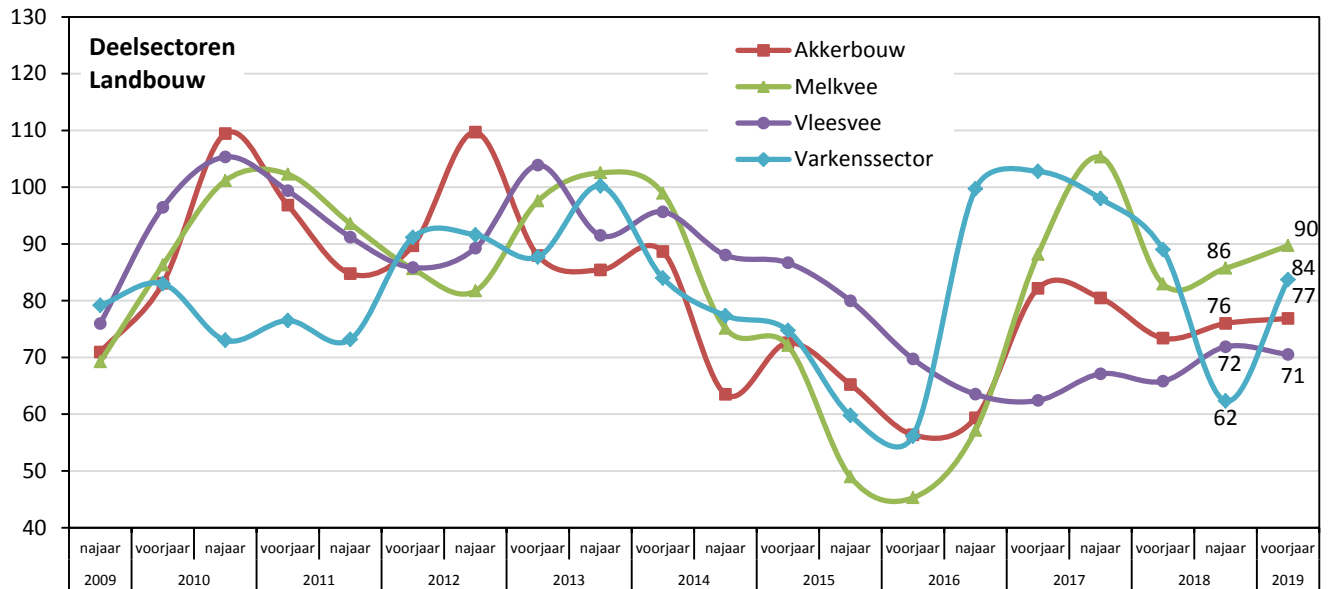
Bron: Departement Landbouw en Visserij

1 LANDBOUWSECTOREN

Vooral de index van de deelsector varkens gaat erop vooruit. Vleesvee zakt een beetje en akkerbouw en melkvee boeken een kleine verbetering.

Figuur 2: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier landbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De index van de akkerbouwsector gaat van 76 naar 77. De tevredenheid over de voorbije periode stijgt van 70 naar 74 en de toekomstverwachtingen zakken van 82 naar 80.

- De suikersector bleef gebukt gaan onder dalende prijzen (beneden 300 euro per ton), zowel op de Europese als de wereldmarkt. Waarnemers gaan ervan uit dat dit een negatieve impact zal hebben op de toekomstige bietenprijzen en daardoor ook op het bietenareaal.
- De Europese en Belgische tarwe en maisprijzen waren vorig najaar gestegen, maar gingen dit voorjaar allebei achteruit. Dat is zowel het geval voor broodtarwe met bakkwaliteit als voor de voedertarwe.
- De contractprijzen voor aardappelen zijn gestegen. De noteringen van Belgapom en de PCA/Fiwap voor bintje zijn fors gestegen boven de 270 euro per ton. De pootgoedprijzen gingen dit voorjaar sterk achteruit, maar blijven boven het niveau van vorig jaar.

De melkveesector zet de stijgende trend voort en staat nu op een index 90. De melkveehouders zijn tevredener over de voorbije periode (91), maar de toekomstverwachtingen schatten ze lager in (89).

- Na de problemen vorig jaar steeg de prijs voor mager melkpoeder, zowel in België als op Europees niveau, die van boter liep licht terug. De Belgische boterprijs zat op het Europese gemiddelde. De kaasprijzen gaven een wisselend beeld, maar de algemene trend was dalend. De prijs voor rauwe melk daalde lichtjes.
- Het aandeel melkveehouders die hun productievolume willen uitbreiden in de komende zes maanden, bedraagt 26%. 16% ziet een negatieve beweging.

////////////////////////////////////

De index voor vleesvee zakt opnieuw wat. De index van het verleden (60) daalt, maar die voor de toekomst (81) blijft stijgen.

- Voor nuchtere kalveren was er in de voorbije periode een prijsdaling, voor magere levende runderen een lichte stijging en voor de runderkarkassen was er een stabiel verloop van de prijscurve.
- De veevoeders blijven lichtjes duurder worden, wat de al lage rentabiliteit niet ten goede komt.
- De toekomstverwachtingen voor de prijzen zijn eerder negatief. 37% gelooft in toekomstige prijsdalingen.
- De Europese Commissie raamt voor 2019 de productietoename in de EU op 1,9% en de daling van de consumptie op -1,5%.

De index van de varkenssector kreeg in 2018 een zware klap, maar stijgt nu opnieuw van 62 naar 84. De varkenshouders schatten de voorbije periode nog slechter in dan die in het najaar van 2018 (48), maar de toekomst zien ze veel rooskleuriger in (119).

- De varkenspest draagt zeker bij tot het negatieve oordeel over de voorbije periode. De prijs voor varkenskarkassen was op Europees niveau 5,9% lager dan dezelfde periode vorig jaar. Ook in België was er een gelijkaardige daling. De Belgische prijs blijft beduidend onder het Europese gemiddelde.
- De laatste weken zijn de prijzen al licht gestegen en door de cyclische toename van de prijzen in het voorjaar, wordt de toekomst waarschijnlijk beter ingeschat.
- De biggenprijs steeg in de loop van het voorjaar naar 42,5 euro per big, maar blijft onder het vijfjarige gemiddelde.
- De mengvoederprijzen zijn blijven stijgen.

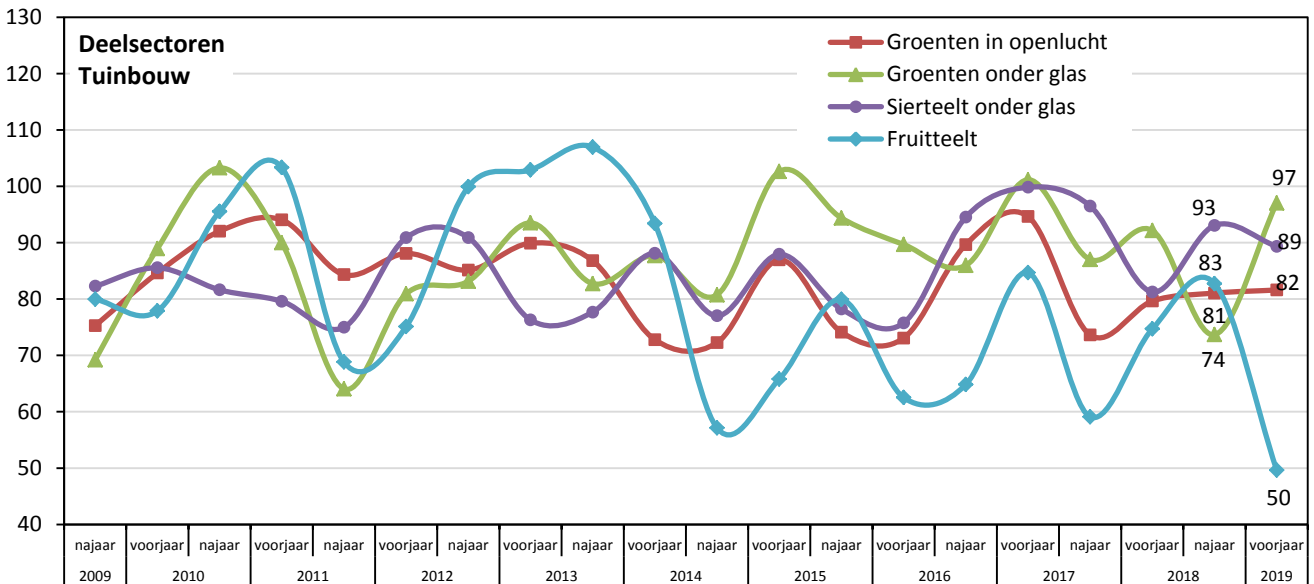
////////////////////////////////////

2 TUINBOUWSECTOREN

De deelsector groenten onder glas weet zich te herstellen, maar de fruitsector tuimelt naar een nieuw dieptepunt.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Telers van groenten in openlucht blijven met hun index op 81 hangen. De tevredenheid over de voorbije zes maanden is gestegen (84) en de toekomstperspectieven zakken (79). Het gaat hier om groenten voor de versmarkt, de industriegroenten vallen onder de akkerbouwsector.

- 52% van de telers denkt dat prijzen in het volgende halfjaar zullen dalen, waarvan 16% zeer sterk.
- Voor de openluchtteelt gaat 24% van de telers uit van een inkrimping van de productie, wellicht nog met de droogteproblematiek en de lage prijzen van het voorbije jaar in het achterhoofd. Aan de andere kant denkt 13% van de telers dat uitbreiding van de productie mogelijk is.

De index van de groenten onder glas stijgt fors van 74 naar 97. De beoordeling van de voorbije zes maanden is met een sprong gestegen van 65 naar 97 en de glasgroentetelers blijven hoopvol voor de toekomst (97).

- Ondanks de stijging van de algemene index zijn de telers onder glas pessimistischer over de toekomstige prijzen dan hun collega's van de openluchtteelt. Ruim 60% verwacht een negatieve prijsevolutie. Bij de openluchtteelt is dat 52%.
- De komende zes maanden geeft 18% van de tuinders onder glas aan zijn productie uit te breiden.

Sierteelt zakt van 93 naar 89. De index van de afgelopen periode daalt naar 80, die van de komende zes maanden zakt naar 98. De sierteeltsector blijft een zeer diverse sector. 41% denkt eraan om zijn productie uit te breiden en slechts 4% wil zijn productie inkrimpen.

Fruitteelt zakt naar een nieuw dieptepunt van 50. Enkel melkvee deed in 2015-2016 nog iets slechter. De tevredenheid over de voorbije zes maanden zakt bedroevend laag naar 48, ook de toekomstverwachtingen zakken van 88 naar 51.

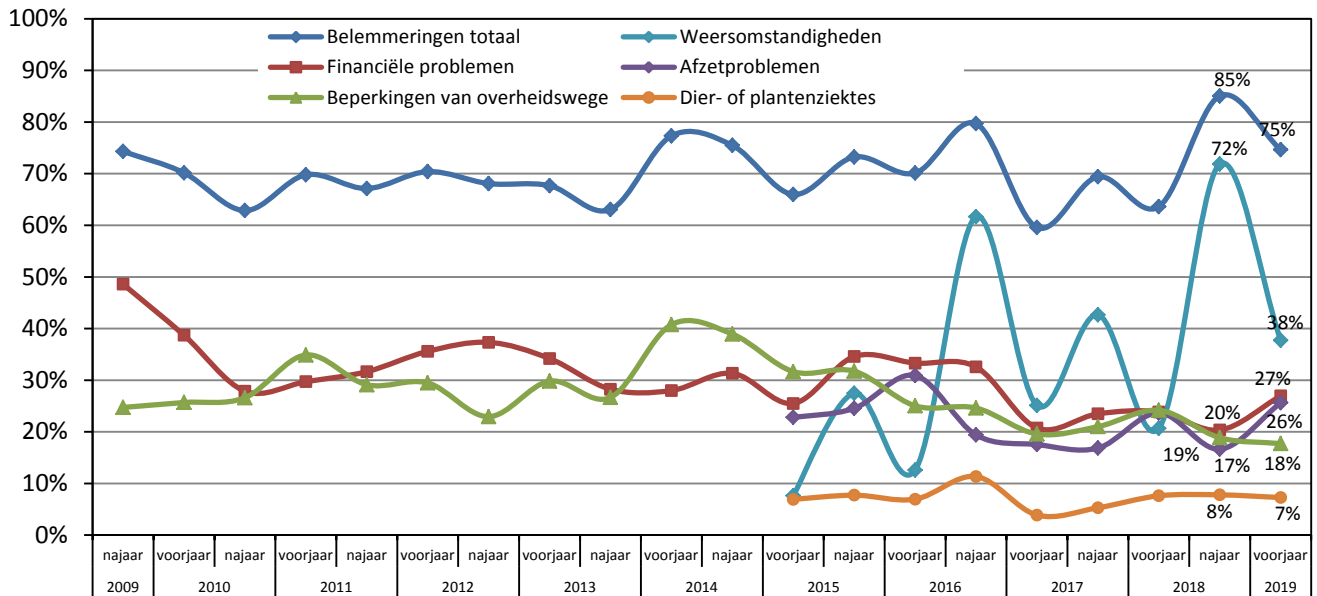
- De fruitteelt en in het bijzonder de appelteelt keerde na de magere oogst van 2017 terug naar een normaler productieniveau, maar werd geconfronteerd met een zeer overvloedige productie, vooral in Polen. Dat had een algemene prijsdaling tot gevolg. De droogte en de warmte hadden ook een negatieve impact op de kwaliteit.
- 41% van de fruittelers denkt negatief over toekomstige prijsontwikkelingen. Bijna 33% van de telers denkt dat dit een negatieve invloed zal hebben op het toekomstige productievolume en dus ook mogelijk op het areaal.
- De reële prijzen voor appels liggen ongeveer 50% lager dan in dezelfde periode vorig jaar. Voor peren bedraagt de prijsdaling ongeveer 30% ten opzichte van vorig jaar.

3 BELEMMERINGEN

Iets minder land- en tuinbouwers ondervonden de afgelopen zes maanden belemmeringen. Het aandeel daalt van 85% naar 75%. Die verbetering is voornamelijk te danken aan de betere weersomstandigheden. De laatste drie jaar zien we telkens een gelijkaardige trend in de voorjaarsenquête. De akkerbouwers, de vleesvee- en fruittelers melden het meeste belemmeringen.

Figuur 4: Evolutie van het aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die in de afgelopen zes maanden belemmeringen ondervonden

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Betreft de soorten belemmeringen:

- In totaal kruist 38% van de respondenten de **weersomstandigheden** als belemmering aan. Dat is een forse verbetering ten opzichte van vorig najaar, toen het aandeel 72% bedroeg. 2018 was dan ook een uitzonderlijk weerjaar, met zowel wateroverlast als grote lange droogte en nachtvorst.
- Het totale aandeel met **financiële problemen** neemt lichtjes toe tot 27%. De varkenssector en vleesveesector komen met 44% het hoogst uit. Groentetelers hebben het minst te kampen met financiële problemen.
- Beperkingen van **overheidswege** dalen naar 18%, het laagst gemeten peil sinds het begin van de meting. Groentetelers in openlucht voelen zich het meest beperkt (29%), groentetelers onder glas het minst (9%).
- De **afzetproblemen** verhogen naar 26%. Bij de klassieke koploper fruit stijgt het aandeel nogmaals verder van 29% naar 66%. Vleesvee komt met 55% aardig in de buurt.
- Het aandeel met **dier- of plantenziektes** daalt naar 7%. De groenteteelt onder glas boekt het hoogste aandeel met 14%. Bij de dierlijke sectoren daalt dat naar 6 à 8%.

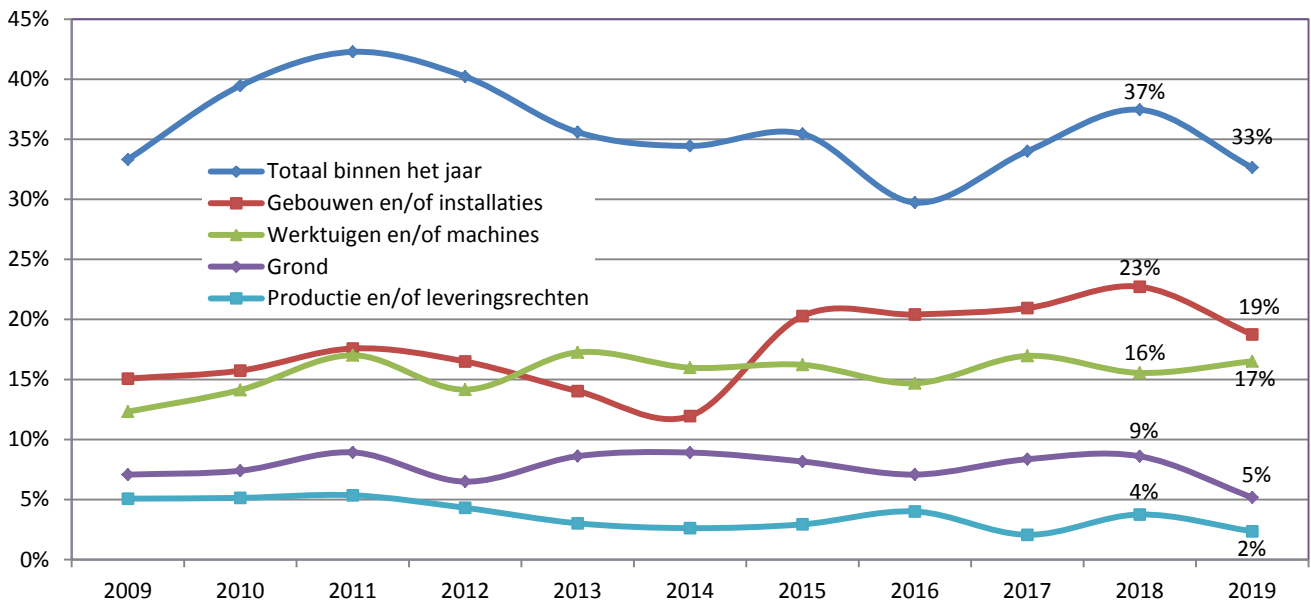
4 INVESTERINGEN

Na de stijging in de loop van 2018 plannen land- en tuinbouwers het komende jaar iets minder investeringen. Het aandeel landbouwers die investeringen plannen, daalt van 37% naar 33%. Ondanks het positievere conjunctuurgevoel blijven landbouwers dus voorzichtig.

Land- en tuinbouwers willen voornamelijk investeren in gebouwen en installaties (19%) en het machinepark (17%). Ongeveer 5% wil grond aankopen. Het aankopen van productierechten krijgt een minder hogere prioriteit (2%).

In totaal plant de deelsector melkvee met 44% de meeste investeringen. De tweede belangrijkste sector is hier de sierteelt, die van 49% terugvalt naar 41%. De varkenssector staat, net zoals vorig jaar, helemaal onderaan met 13%. Zowel bij de sector groenten in openlucht als onder glas stijgt het percentage opnieuw tot respectievelijk 19% en 34%. Voor investeringen in de fruitsector daalt het percentage van 53% naar 34%, wellicht als gevolg van de sterk verslechterde marktomstandigheden.

Figuur 5: Aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die het komende jaar investeringen plannen

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Meestal zijn de investeringen in gebouwen ter vervanging of ter uitbreiding van al bestaande gebouwen. We hebben eveneens gepeild naar de geplande investeringen voor binnen twee à drie jaar. De aandelen zijn meestal enkele procenten lager dan die van de investeringsplannen binnen het jaar. Enkel voor de uitbreiding van gebouwen of installaties (7,2%) en de aankoop van grond (8,9%) stijgt de interesse.

